

نگاه

رابطه اوقات فراغت و جرم

سر هنگ مجتبی مروتی*

● کارشناس معتقدند، یکی از عوامل مهم بزهکاری در نوجوانان، خالی بودن اوقات فراغت آنهاست و در این ایام زمینه‌های پذیرش فساد و انجام جرائم شکل می‌گیرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد بسیاری از تبهکاری‌ها، ستیزه‌جویی‌ها و انجام کارهای خلاف در ایام فراغت کسانی روی می‌دهد که نمی‌دانند چگونه با انتخاب سرگرمی‌ها و تفریحات سالم، اوقات فراغت خود را به نیکی سپری کنند. در فصل تابستان که اوقات فراغت کودکان و نوجوانان افزایش می‌یابد، زمینه برای بزهکاری در میان برخی از آنها فراهم می‌شود. مطالعه پلیس نشان می‌دهد دستگیری نوجوانان ۱۴ تا ۱۸ ساله در تعطیلات تابستان، ۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش پیدا می‌کند. همین بررسی‌ها نشان می‌دهد این افراد فاقد پیشینه هستند و هیچ جرمی را قبلا مرتکب نشده‌اند. نکته جالب توجه این است که نوجوانان دستگیرشده خانواده‌های بسیار محترمی دارند و والدین آنها افرادی هستند که اصلا باور نمی‌کنند این اتفاق برای فرزندان‌شان رخ دهد.

بدیهی است اوقات فراغت و فعالیت‌های آن نیازمند مهندسی فرهنگی مبتنی بر ارزش‌ها و هنجارهای پذیرفته‌شده از سوی جامعه است، ازاین‌رو با غنی‌سازی آن، فرصت ارتکاب جرم از افسرد گرفته می‌شود و ناهنجاری‌های اجتماعی کاهش می‌یابد. ایجاد جذابیت در محیط خانواده یکی از راهکارها برای پیشگیری از جرائم نوجوانان در اوقات فراغت است. والدین برای پیشگیری از هرگونه آسیب‌زایی باید به فکر غنی‌سازی اوقات فراغت فرزندان باشند و مانع پره‌زدن کودکان و نوجوانان در کوچه و خیابان شوند. باید با این کار جلوی فعالیت‌های نامناسب آنها را بگیرند و با ایجاد مشغولیت‌های سالم، برای سلامت روانی، اخلاقی و اجتماعی آنها زمینه‌سازی کنند. همچنین استراحت برای ایجاد آرامش در فرزندان، امری لازم است؛ این امر به‌ویژه در فصل تابستان برای آنها ضروری‌تر است، چراکه کاهش زمان استراحت موجب افزایش پرخاشگری می‌شود.

اوقات فراغت والدین نیز در بحث کاهش جرائم نوجوانان بسیار مهم است. یکی از مشکلاتی که در دنیای امروز مشاهده می‌شود، پرکاری خانواده‌هاست. یکی از مشکلات پدر و مادری که زیاد کار می‌کنند، این است که نمی‌توانند اوقات فراغت فرزندان‌شان را به‌خوبی پرکنند. تحقیقات انجام‌شده نشان داده است میزان بزهکاری در نوجوانانی که پدرشان بیش از ۴۵ ساعت در هفته کار می‌کند، بیشتر است. بنابراین والدین باید از اوقات فراغت کافی برخوردار باشند تا بتوانند به تأمین اوقات فراغت فرزندان‌شان بپردازند. سرمایه‌گذاری برای اوقات فراغت و مدیریت صبحی آن، بهداشت روانی افراد را به‌دنبال دارد. افزایش ارتباط والدین و فرزندان نیز نقش بسزایی در کاهش جرائم نوجوانان دارد. باید بگوئیم در ایام تابستان ارتباط بین والدین و فرزندان افزایش یابد. بهتر است پدر در ایام تابستان زودتر در خانه حضور یابد تا زمینه چنین ارتباط‌هایی بیشتر فراهم شود. ولی باید گفت‌وگوها موجب ایجاد آرامش و الفت و همدلی بین اعضای خانواده شود و فرزندان فرصتی برای تخلیه هیجانی و پالایش روانی داشته باشند. نظارت والدین بر استفاده فرزندان از رایانه نیز اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد. برای اینکه فرزندان‌شان بتوانند در اوقات فراغت خود از اینترنت استفاده کنند و درعین‌حال از آسیب‌های آن در امان باشند، راه‌هایی برای نظارت وجود دارد؛ به‌عنوان مثال می‌توان کامپیوتر را در اتاق نشیمن قرار داد و همچنین از نرم‌افزارهایی که برای نظارت وجود دارد، استفاده کرد. مهم این است که برای بچه‌ها پیش‌ صحیحی ایجاد کنیم تا آنها بتوانند از این‌ شاهراه بزرگ اطلاعاتی به‌درستی استفاده کنند.

یافته‌ها حکایت از آن دارد که استفاده زیاد از رایانه موجب جاقی بیشتر فرزندان می‌شود. از همه مهم‌تر، خطر اعتیاد به اینترنت، آنها را تهدید می‌کند. خطر دیگر این است که روابط اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی آنها رشد کافی نمی‌کند، زیرا آنها به‌جای ارتباط با دیگران، به‌طور عمده با رسانه‌ها ارتباط برقرار می‌کنند. سیردن مسئولیت به فرزندان، یکی دیگر از اقداماتی است که والدین باید برای پیشگیری از ارتکاب جرم توسط آنها، مدنظر قرار دهند. بچه‌ها در تابستان کار رسمی ندارند، ولی به‌آن معنا نیست که از آنها کاری خواسته نشود. هر خانواده‌ای می‌تواند برای فرزندش برنامه‌ای را تعریف کند و مسئولیتی را برعهده‌اش بگذارد. یکی دیگر از فعالیت‌ها برای پرکردن اوقات فراغت در تابستان، سیروسیاحت است. باید برای بردن خانواده به سفر برنامه‌ریزی کرد. اگر درآمد خانواده کافی نیست، می‌توان سفری در اطراف شهر در نظر گرفت و ساعاتی را در کنار سبزه و رود گذراند یا اینکه اعضای خانواده را به صحرا یا باغی برد که عموم مردم از آن استفاده می‌کنند. باید ترتیبی اتخاذ کرد که بچه‌ها بتوانند به بازی بپردازند و بر پرتو آن احساس شادی کنند و موجب دلخوشی آنها فراهم شود. پرورش اعتمادبه‌نفس و استقلال در نوجوانان، پرورش روحیه احترام به قانون و التزام به رعایت آن، پرورش روحیه مشارکت و همکاری ... ازجمله دیگر مواردی است که می‌توان به‌منظور غنی‌سازی اوقات فراغت فرزندان برای آن برنامه‌ریزی کرد.

● رئیس پلیس آگاهی کیش

شرق:
را:از قتل زنی جوان که از مدتی قبل ناپدید شده بود در جریان تحقیقات گسترده پلیسی فاش شد و متهم به جرمش اعتراف کرد.
مردی جوان اواخر فروردین سال جاری با مراجعه به پلیس آگاهی استان اردبیل، خبر داد همسرش به نام سمیرا مفقود شده است. او که به‌شدت نگران بود گفت: «سمیرا صبح امروز – روز حادثه– به قصد خرید از خانه خارج شد اما بعد از آن دیگر به منزل بازنگشت درحالی‌که نگرانش شده بودم با تلفن همراهش تماس گرفتم اما موبایلش هم خاموش است و احتمال می‌دهم اتفاقی برای او رخ داده باشد».

کارآگاهان وقتی فهمیدند این زن سوار بر خودرو سمندش منزل را ترک کرده است، مشخصات خودرو را به همه واحدهای انتظامی اطلاع دادند، اما از این طریق ردی از سمیرا به دست نیامد. استعلام از مراکز انتظامی و قضائی، بیمارستان‌ها و پزشکی قانونی نیز بی‌نتیجه بود و نشان می‌داد، زن جوان دچار حادثه‌ای ناخواسته نشده باشد. از سویی شواهدی که بر وجود اختلافات خانوادگی میان این زن و شوهر دلالت کند، به‌دست نیامد و قرائن حکایت از آن داشت که این زوج رابطه

شرق:
دعوا بر سر ماده مخدر شیشه باعث شد پسری جوان دوست پدرش را به قتل برساند. به گزارش خبرنگار ما زنی روز ۱۳ اردیبهشت با مراجعه به دادسرای ناحیه ۲۷ تهران گفت: «همسر ۳۸ ساله‌ام به نام سعید ساعت ۲۰ روز ۲۸ فروردین به قصد تعمیر موتورسیکلتش از منزل خارج و بنا بر اظهارات یکی از دوستانش، حین تعمیر موتورسیکلت با شخصی ناشناس درگیر شد و از ناحیه شکم مورداصابت ضربه چاقو قرار گرفت و متأسفانه با وجود اقدامات درمانی جان باخت».

کارآگاهان بعد از اطلاع از این واقعه با تحقیقات از اعضای خانواده مقتول متوجه شدند سعید پیش از انتقال به اتاق عمل و درحالی‌که هنوز هوشیار بود، به آنها گفته برای تعمیر موتورسیکلت به منزل یکی از دوستانش به نام «مجید» در خیابان ۱۷ شهرویر رفته و آنجا حین تعمیر موتور با جوانی ناشناس درگیر شده و این جوان با چاقو ضربه‌ای به شکم وی وارد کرده است.

کارآگاهان بعد از شناسایی «مجید» (۴۵ ساله)، به تحقیق از وی پرداختند. او نیز با تأیید اظهارات خانواده مقتول عنوان کرد: «سعید روز حادثه با من تماس گرفت و گفت موتورسیکلتش به تعمیر نیاز دارد به همین علت، به منزلس رفتم و پیشنهاد دادم موتور را به منزل من در خیابان ۱۷ شهرویر ببریم. حدودا ساعت سه بامداد در زمان مراجعه به داخل خانه متوجه شدم سعید با جوانی ناشناس درگیر شده است. قصد داشتم آنها را از یکدیگر جدا کنم که آن جوان با چاقو ضربه‌ای به سعید زد و به‌سرعت از محل متواری شد».

در شرایطی که انگیزه مراجعه مقتول به منزل دوستش تعمیر موتورسیکلت بود، خانواده مقتول گفتند موتور به آنها پس داده نشده است. از سوی دیگر، مجید نیز در اظهاراتش عنوان کرده بود از سرنوشت موتورسیکلت سعید هیچ اطلاعی ندارد و او پس از درگیری، بلافاصله با اورژانس تماس گرفت و مقتول را به بیمارستان منتقل کرد. با توجه به شرایطی که انگیزه مراجعه مقتول به منزل دوستش تعمیر موتورسیکلت بود، خانواده مقتول گفتند موتور به آنها پس داده نشده است. از سوی دیگر، مجید نیز در اظهاراتش عنوان کرده بود از سرنوشت موتورسیکلت سعید هیچ اطلاعی ندارد و او پس از درگیری، بلافاصله با اورژانس تماس گرفت و مقتول را به بیمارستان منتقل کرد. با توجه

خوبی با هم داشتند. بنابراین دلیلی در میان نبود که سمیرا با خواسته خودش خانه و شوهرش را ترک کند. به‌این‌ترتیب فرضیه‌های تازه‌ای مطرح شد؛ یکی از احتمالات ربوده‌شدن سمیرا بود. اما کسی با خانواده او تماس نگرفته و درخواستی را مطرح نکرده بود؛ بنابراین چنین فرضیه‌ای نیز با گذشت زمان منتفی شد. درشرایطی‌که همه تحقیقات به بن‌بست رسیده بود، هرچه از زمان ناپدیدشدن این زن می‌گذشت، احتمال مرگ او نیز قوت می‌گرفت. به همین دلیل کارآگاهان دور تازه‌ای از تجسس‌ها را کلید زدند و این‌بار اخباری به دست آوردند که ثابت می‌کرد سمیرا آخرین‌بار همراه مردی جوان به نام پویان دیده شده است. احتمال داشت پویان از سرنوشت این زن مطلع باشد؛ به همین دلیل مأموران وی را زیرنظر گرفتند و فهمیدند او اخیرا با خودروی سمند تردد می‌کند. این سرخ سوه‌طن را نسبت به مرد جوان بیشتر کرد زیرا احتمال داشت خودرو او اتومبیل سمیرا باشد اما در بررسی‌ها مشخص شد اگرچه رنگ و مشخصات ماشین همان است، اما پلاک آن فرق می‌کند.

مأموران پلیس آگاهی در کام بعدی تحقیقات با اخذ مجوز قضائی به خانه پویان رفتند و آنجا را

حوادث

قتل زن جوان بعد از آشنایی اتفاقی

بازرسی کردند اما جست‌وجوی دقیق خانه هیچ فایده‌ای نداشت و ردی از زن ناپدیدشده به دست نیامد. تنها مظنون پرونده نیز مدعی شد از سمیرا اطلاعی ندارد. درحالی‌که به‌نظر می‌رسید ادعاهای متهم حقیقت دارد مأموران تصمیم گرفتند خانه او را ترک کنند اما هنگام خروج از منزل متوجه شدند چند موزاییک حیاط به‌تازگی نصب شده است. این موضوع شک پلیس را برانگیخت. آنها بعد از کندن موزاییک‌ها متوجه شدند سیمان زیر آن نیز تازه است. حفر سیمان معلوم کرد زیر آن قسمت چاه فاضلاب قرار دارد. مأموران که احتمال می‌دادند جنازه سمیرا در این چاه باشد، از آتش‌نشانان کمک خواستند. آتش‌نشانان با استفاده از تجهیزات ویژه داخل چاه رفتند و جسد زنی جوان را از آنجا بیرون کشیدند به‌این‌ترتیب شک کارآگاهان به یقین تبدیل و پویان بازداشت شد. از سویی جسد به پزشکی قانونی انتقال یافت و شوهر سمیرا با دیدن آن هوشیار را تأیید کرد.

معاینه‌های لازم، اعلام کردند سمیرا بر اثر فشار بر عناصر حیاتی گردن خفه شده و به قتل رسیده است. به این ترتیب پویان به بن‌بست رسید و

جنایت به‌خاطر «شیشه»

به ناپدیدشدن موتورسیکلت، دستور توقیف آن در سیستم جامع پلیس ثبت شد. مأموران کلانتری بهارستان روز ۱۹ خرداد حین گشت‌زنی در «خیابان ایران» به دو سرنشین جوان موتورسیکلت طرح هوندا ۱۲۵ مشکوک و پس از متوقف‌کردن آن و بازرسی سرنشینان موفق به کشف مقداری مواد مخدر از نوع شیشه و حشیش شدند.

دو مظنون به نام‌های «کورش» (۱۸ ساله) و «حمید» (۲۵ ساله) به‌کلانتری منتقل شدند و بعد از بررسی ارکان هویتی موتورسیکلت مشخص شد این وسیله نقلیه متعلق به سعید است.

کورش در بازجویی‌ها گفت: «این وسیله نقلیه متعلق به دوست پدرم است که چندی‌پیش تصادف کرد و درحال‌حاضر موتور به‌صورت امانت در اختیار پدرم قرار دارد».

در ادامه تحقیقات مشخص شد کورش پسر «مجید» (دوست مقتول) است. با توجه به اطلاعات به‌دست‌آمده و افشای کذب‌بودن اظهارات مجید، وی دستگیر و برای انجام تحقیقات به اداره دهم منتقل شد. مجید این‌بار مجبور به معرفی قاتلی شد که تا پیش از این مدعی

بازگشت به زندگی با گذشت اولیای دم

او کمک کم و من هم وارد درگیری شدم تا اینکه مرتضی به من گفت مراقب باش از پشت به تو حمله کرده‌اند. من هم برای اینکه جلو این کار را بگیرم با قه‌های که در دست داشتم، ضربه‌ای به جوانی زدم سال قبل در جریان یک درگیری با واردآوردن ضربه شدم اسمش پارسا است، طرف دعوای دوست من نبود، بلکه به حمایت از دوستش به آنجا آمده بود. ما هر دو در این درگیری کاره‌ای نبودیم و برای اینکه از دوستان‌مان حمایت کنیم، وارد دعوا شدیم».

دادگاه با پایان جلسه رسیدگی به این پرونده با توجه به درخواست قصاص از سوی صادر و پدر پارسا، متهم را به مرگ محکوم کرد. این حکم مورد تأیید دیوان‌عالی کشور نیز قرار گرفت و پرونده

به ارتکاب جنایت اقرار کرد. او گفت: «سمیرا مدتی قبل به‌عنوان مسافر سوار خودروام شد. او خیلی مضطرب بود وقتی علت را پرسیدم شروع به درددل کرد و گفت به‌شدت مشکل مالی دارد. وقتی حرف‌های او را شنیدم دلم سوخت، مبلغی پس‌انداز داشتم به او گفتم حاضر هستم آن را قرض بدهم اول قبول نکرد اما بالاخره پذیرفت».

متهم در ادامه گفت: «قرار بود سمیرا آن پول را خیلی‌زود به من پس بدهد اما مشکلات مالی‌اش آن‌قدر زیاد بود که نتوانست به وعده‌اش عمل کند. از طرفی خودم بعد از مدتی به آن پول نیاز داشتم به همین دلیل از او خواستم زودتر بدهی‌اش را بپردازد. روز حادثه سمیرا به خانه‌ام آمد تا با من صحبت کند و کمی مهلت بگیرد.

حین گفت‌وگو من ناگهان عصبانی شدم، به سمتش حمله و او را با روسری‌اش خفه کردم.

بعد جسد را در چاه انداختم تا کسی نتواند آن را پیدا کند».

پویان در ادامه اعتراف‌اتش گفت: «بعد از ارتکاب قتل پلاک خودروام را کندم و آن را روی سمند مقتول گذاشتم».

بنابر این گزارش، متهم درحال‌حاضر در بازداشت به سر می‌برد و تحقیق از او ادامه دارد.